

Mladá veda

Young Science

Špeciálne vydanie

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 6, ročník 5., vydané v novembri 2017

ISSN 1339-3189

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Spišská Sobota, Slovensko. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

REDAKCIA

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

Mgr. Martin Hajduk (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

NOVÝ ZPŮSOB OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ V PODOBĚ „GDPR“ OČIMA VEŘEJNOSTI

NEW WAY OF DATA PROTECTION IN THE FORM OF „GDPR“ FROM THE POINT OF VIEW OF THE PUBLIC

Petra Martíšková, Veronika Humlerová, Antónia Štensová¹

Petra Martíšková působí jako odborná asistentka na Katedře cestovního ruchu a marketingu Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích. Ve svém výzkumu se zaměřuje především na marketing a maloobchod, zejména na problematiku řízení vztahů se zákazníky, známou pod zkratkou CRM. Veronika Humlerová působí jako odborná asistentka na Katedře cestovního ruchu a marketingu Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích. Ve svém výzkumu se zabývá zejména regionálním rozvojem a rozvojem venkova, svou pedagogickou činnost zaměřuje na osobnostní rozvoj a manažerské dovednosti. Antónia Štensová působí na Katedře cestovního ruchu a marketingu Vysoké školy technické a ekonomické v Českých Budějovicích. Ve svém výzkumu se zabývá zejména problematikou franchisingu a branding.

Petra Martíšková is an assistant professor at the Department of Tourism and Marketing at The Institute of Technology and Business in České Budějovice, Czech Republic. She focuses on marketing and retailing in her research studies, especially on the topic of customer relationship management, abbreviated as CRM. Veronika Humlerová is an assistant professor at the Department of Tourism and Marketing at the Institute of Technology and Business in České Budějovice, Czech Republic. In her research she deals with the issues of regional development and rural development, her pedagogical activities she focus on personal development and management skills. Antónia Štensová cooperates with the Department of Tourism and Marketing at The Institute of Technology and Business in České Budějovice. In her research she focuses predominantly on topics such as franchising and branding.

Abstract

One of the issues that is currently very topical is undoubtedly the protection of personal data. The importance of this topic is accelerated by the rapid development of information and communication technologies. This paper deals with the legal regulation of the protection of personal data in the Czech Republic and focuses on the new European regulation, named as the General Data Protection Regulation (abbreviated as GDPR), which will be in force since

¹ Ing. Petra Martíšková, Ph.D., Ing. Veronika Humlerová, Ph.D., doc. Ing. Antónia Štensová, Ph.D., Vysoká škola technická a ekonomická, Katedra cestovního ruchu a marketingu, Okružní 517/10, 370 01 České Budějovice, Česká republika
E-mail: petramartisek@gmail.com; veronika.humlerova@seznam.cz; antonia.stensova@gmail.com.

2018. The aim of the paper is to analyse opinions on GDPR. In order to achieve this aim, a method of content analysis is used: the material for this analysis have a form of selected web pages containing discussion on GDPR. The findings show that level of knowledge of GDPR is insufficient so as a result, many incorrect presumptions have arisen. Besides this, findings show that the new regulation contains parts with some non-clear adjustments and there is also fear of increasing the bureaucratic burden. The last thing, identified from the analysis is certain scepticism that the regulation will not help anyway in practice.

Key words: GDPR, General Data Protection Regulation, content analysis of opinions

Abstrakt

Jedno z témat, které je v současné době vysoce aktuální, je bezesporu ochrana osobních údajů. Důležitost tohoto tématu je akcelerována překotným rozvojem informačních a komunikačních technologií. Předkládaný článek se zabývá legislativní úpravou ochrany osobních údajů v České republice a zaměřuje se pak na nové evropské nařízení, pojmenované jako Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (zkracováno jako GDPR), jež bude platné od roku 2018. Cílem článku je analyzovat názory veřejnosti (zejména podnikatelské) na úpravu ochrany osobních dat ve smyslu GDPR. Pro dosažení stanoveného cíle je z metodického pohledu využita obsahová analýza, přičemž materiálem pro tuto analýzu se staly vybrané webové stránky umožňující diskusi na téma GDPR. Výsledky provedené analýzy ukazují, že dotčené subjekty nejsou dostatečně informováni, v problematice GDPR tápou a vytvářejí si domněnky. Kromě toho z analýzy vyplývá, že v novém nařízení se podle názoru diskutujících vyskytují pasáže s ne zcela jasnou úpravou, dále byla identifikována obava z navýšení byrokratické zátěže pro dotčené subjekty a též byla patrná skepse, že nařízení v praxi stejně ničemu nepomůže.

Klíčová slova: GDPR, Obecné nařízení o ochraně osobních údajů, obsahová analýza názorů

Úvod

Ochrana osobních údajů je vysoce aktuální téma, zejména v souvislosti s překotným rozvojem informačních a komunikačních technologií. Tento článek se zaměřuje na legislativní úpravu ochrany osobních údajů v České republice, dává do souvislosti stávající platný zákon a nové evropské nařízení, které bude platit od roku 2018. Na problematiku nového nařízení nahlíží v analytické části prostřednictvím obsahové analýzy vybraných diskusních příspěvků (bližší specifikováno v části „Cíle a použité metody“).

Teoretická východiska

V rámci teoretických východisek je pozornost zaměřena nejprve na současnou [říjen 2017] legislativní úpravu ochrany osobních údajů v České republice v podobě zákona č. 101/2000 Sb. a dále je představeno nové nařízení ve zkoumané oblasti, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016.

Legislativní úprava ochrany osobních údajů v České republice

V současné době [říjen 2017] platí od roku 2000 v České republice zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Tento zákon byl doposud téměř

třicetkrát novelizován. Na základě tohoto zákona je zřízen Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze. Zmíněným zákonem je upraveno zpracování osobních údajů státními orgány, orgány územní samosprávy a jinými orgány veřejné moci, rovněž také fyzickými a právnickými osobami. (Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů)

Zákon vymezuje několik důležitých pojmů, se kterými je dále v tomto článku pracováno. Přehled nejdůležitějších pojmů přehledně shrnuje Tabulka č. 1.

Pojem	Vysvětlení
Osobní údaj	Je „jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů“.
Citlivý údaj	Je „osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů“.
Subjekt údajů	Je „fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují“.
Zpracování osobních údajů	Pod tímto pojmem „se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace“.
Shromažďování osobních údajů	Znamená „systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů za účelem jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější zpracování“.
Uchovávání osobních údajů	Je „udržování údajů v takové podobě, která je umožňuje dále zpracovávat“.
Likvidace osobních údajů	Je „fyzické zničení jejich nosiče, jejich fyzické vymazání nebo jejich trvalé vyloučení z dalších zpracování“.
Správce	Je jím „každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za něj“. Správce může pověřit zpracovatele, který bude osobní údaje zpracovávat.
Zpracovatel	Je jím „každý subjekt, který (...) zpracovává osobní údaje podle tohoto zákona“.

Tabulka 1 – Nejdůležitější pojmy

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím přímých citací ze Zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů

Zpracovávání údajů podle zmiňovaného zákona je nutné písemně oznamovat Úřadu pro ochranu osobních údajů, a to ještě před samotným započítáním takového zpracovávání. Platí, že zpracování může začít až po uplynutí lhůty v délce 30 dnů, pokud Úřad v této lhůtě nezahájí vlastní řízení z důvodu podezření na možné porušení zákona, ke kterému by mohlo dojít právě při zpracovávání údajů. (Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů)

Úřad pro ochranu osobních údajů (zkracován též jako ÚOOÚ) je dozorovým orgánem nad dodržением povinností týkajících se zpracování osobních údajů, dále je pověřen vedením registru zpracování osobních údajů a zabývá se podněty a stížnostmi ve věci možného

porušení povinností daných zmíněným zákonem. Kromě toho poskytuje konzultace v předmětné oblasti ochrany osobních údajů a rovněž se zabývá přestupky a uděluje pokuty v souladu se zákonem. Úřad je řízen předsedou, jenž je jmenován a odvoláván prezidentem republiky. (Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů)

GDPR jako nová legislativní úprava

Od roku 2018, konkrétně od 25. května 2018, vstoupí v účinnost nová právní úprava ochrany osobních údajů fyzických osob. Bude se jednat o evropské nařízení, ihned závazné ve všech zemích Evropské unie. (GDPR bez obav, 2017b)

Toto nové nařízení se označuje zkratkou GDPR, což vychází z jejího anglického názvu *General Data Protection Regulation*. V českém překladu se jedná o *Obecné nařízení o ochraně osobních údajů*. Jedná se o nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, které si klade za cíl zvýšit ochranu osobních dat občanů. (GDPR bez obav, 2017a) Nařízení vychází z myšlenky, že osobní údaje jsou ve své podstatě vlastnictvím dané fyzické osoby, tudíž je logické, že daná fyzická osoba má právo s nimi nakládat (Plachá a Schormová, 2017). Je vhodné doplnit, že nařízení se nevztahuje na údaje o právnických osobách (Stoklásková, rok neuveden).

Nařízení má nahradit současnou českou právní úpravu, tj. již zmiňovaný zákon č. 101/2000 Sb. (GDPR bez obav, 2017c) Potřebnost nového nařízení je zdůvodňována zejména odkazem na rychlý technologický rozvoj, globalizaci a hospodářskou a sociální integraci (Úřední věstník Evropské unie, 2016).

GDPR v podnikání

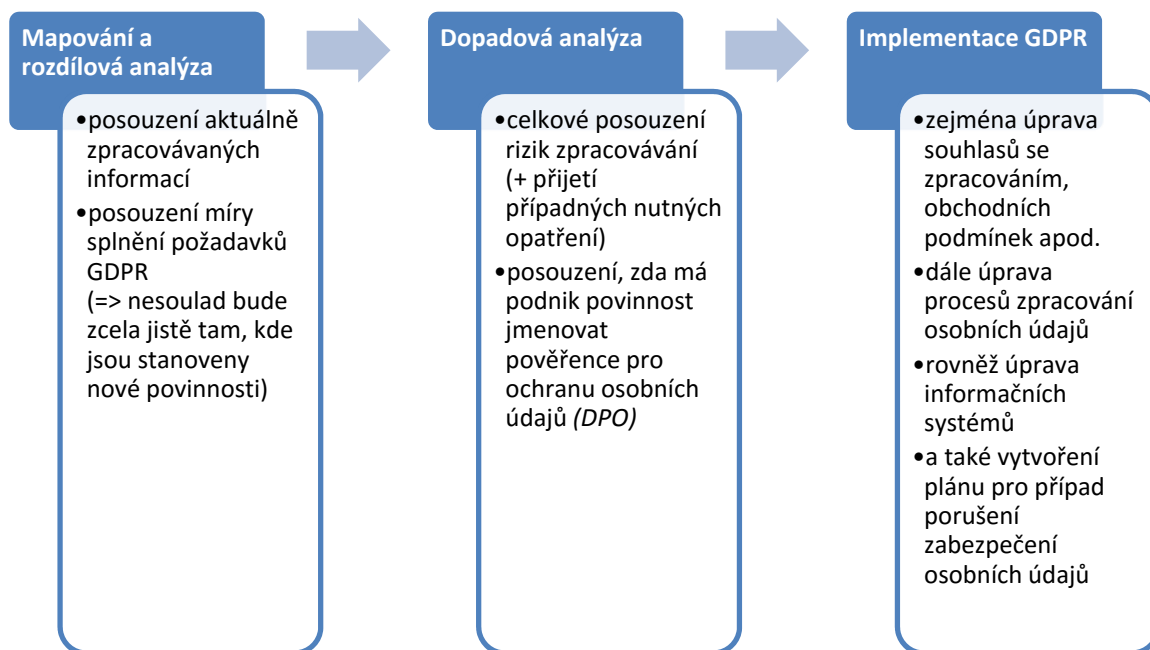
Protože nová právní úprava ochrany osobních údajů v podobě nařízení GDPR může být pro někoho relativně matoucí, v České republice byl pro lepší orientaci v problematice spuštěn web s názvem „GDPR bez obav“, určený zejména pro informační účely malých a středních podniků. (GDPR bez obav, 2017a)

Obecně lze říci, že nové nařízení nerozlišuje markantně mezi malými a velkými podnikatelskými subjekty co do rozsahu povinností. V této záležitosti je totiž rozhodující rizikovitost a rozsah prováděného zpracovávání údajů, nikoliv např. počet zaměstnanců podnikatelského subjektu. Je zaveden princip tzv. zodpovědnosti – bez ohledu na velikost nebo počet zaměstnanců musí podnikatelské subjekty (ať už v roli správců nebo zpracovatelů) přijmout veškerá nutná opatření, aby jejich činnost byla v souladu s nařízením. (GDPR bez obav, 2017c)

V případech, kdy podnikatelský subjekt provádí systematické a rozsáhlé vyhodnocování osobních údajů prostřednictvím automatizace, bude nutné vypracovat posudek vlivu na ochranu osobních údajů – v anglickém znění se jedná o *Data Protection Impact Assessment* neboli DPIA. Prakticky se toto například týká bankovních, pojišťovacích a jiných finančních institucí, jež pomocí algoritimizovaného zpracování informací připravují individuální nabídky služeb jednotlivým klientům. Také nelze v této souvislosti opomenout věrnostní programy, kdy bude rovněž muset být provedeno vyhodnocení vlivu na ochranu osobních údajů. (GDPR bez obav, 2017c)

V souvislosti s nařízením GDPR vzniká nová pracovní pozice, nazvaná jako Pověřenec pro ochranu osobních údajů – v anglickém znění se jedná o *Data Protection Officer* neboli DPO. Pracovní náplní této pozice spočívá v pomoci a koordinaci při ochraně osobních údajů a pověřenec též bude sloužit jako kontaktní bod při komunikaci s dozorovými úřady, tj. v České republice s Úřadem pro ochranu osobních údajů. Pověřenec je nápomocen správci a zpracovateli osobních údajů, které informuje a radí jim, nicméně za nedodržování GDPR pověřenec sám odpovědnost nenese – za zajištění ochrany údajů jsou v konečném důsledku odpovědni správci a zpracovatelé. Na druhou stranu se však správce nebo zpracovatel může bránit argumentem, že jmenováním pověřence vyvinul dostatečnou snahu, aby k žádnému porušení povinností nedošlo. (GDPR bez obav, 2017d)

Podnikatelské subjekty by se měly na nové nařízení náležitě připravit – odhaduje se, že doba nutná pro přípravu se pohybuje v rozmezí od 2 do 24 měsíců (v případě malých a středních podniků obvykle do 12 měsíců). Proces implementace GDPR je možné rozfázovat tak, jak to znázorňuje Obrázek č. 1.

Obr. 1 – Základní fáze implementace GDP
Zdroj: Vlastní zpracování podle GDPR bez obav (2017c)

Podle výzkumu provedeného Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR v červnu 2017 podnikatelské subjekty plánovaly v souvislosti s novým nařízením zejména uspořádat školení zaměstnanců a aktualizovat interní směrnice. V době provádění výzkumu 24 % podnikatelských subjektů uvedlo, že potřebnou analýzu již provedlo, 42 % podnikatelských subjektů se na analýzu teprve chystalo a 27 % subjektů prý analýzu vůbec ani neplánovalo provést. Z výzkumu též jasně vyplynulo, že malé a střední firmy běžně pracují se zákaznickými nebo partnerskými daty (tj. podnikatelské subjekty sdělily, že osobní údaje zpracovávají kvůli obchodním nabídkám, vyhodnocení spolupráce s obchodními partnery a též kvůli zlepšování nabídky produktů). (Ipsos, 2017)

Pokud dojde k porušení zabezpečení údajů, musí být takový incident nahlášen neprodleně (nejdéle do 72 hodin) dozorovému orgánu, tj. v podmínkách České republiky Úřadu pro ochranu osobních údajů. (GDPR bez obav, 2017c)

Za porušení GDPR budou ukládány pokuty Úřadem pro ochranu osobních údajů. Výše pokuty se odvíjí od konkrétního případu tak, aby byla dostatečně odrazující. Zohledňuje se, zda došlo k porušení z nedbalosti nebo úmyslnému porušení. Pokuta může dosáhnout výše až 20 mil. euro nebo 4 % z celkového celosvětového ročního obrátu podnikatelského subjektu za předchozí rok (příčemž ta částka, která je vyšší z obou těchto možností, bude stanovena jako pokuta). (GDPR bez obav, 2017c)

Cíle a použité metody

Cílem článku je analyzovat názory veřejnosti (zejména podnikatelské) na úpravu ochrany osobních dat ve smyslu GDPR. Ačkoli GDPR v okamžiku dokončení tohoto článku [říjen 2017] ještě nevstoupilo v platnost, objevují se četné diskuse a hodnocení, jaké bude mít GDPR praktické dopady.

Pro dosažení stanoveného cíle se jeví jako vhodné využití obsahové analýzy (Široký a kol., 2011), přičemž materiálem pro tuto analýzu se staly vybrané webové stránky umožňující diskuzi na zde zkoumané téma. Ve své podstatě se jedná o online výzkum (terminologie dle Bradleye, 2010). Konkrétně byly analyzovány veřejné diskuse obsahující komentáře čtenářů k článkům publikovaným na webech ekonomika.idnes.cz, novinky.cz a podnikatel.cz v časovém rozmezí duben až srpen 2017 (detaily jsou uvedeny v Tabulce č. 2). Konkrétní články byly vybrány prostřednictvím prohledání zmíněných webů za pomoci klíčového slova „GDPR“ – zařazeny byly však pouze ty, u kterých byl vložen k 1. 9. 2017 alespoň jeden diskusní příspěvek.

Název článku	Datum (+ čas) zveřejnění článku	Počet příspěvků v diskusi (k 1. 9. 2017, mezi 16:00 a 17:30)	Odkaz [cit. 2017-09-01] => viz Použitá literatura
E-shop se vás bude muset zeptat, jestli mu dáte svá data, popisuje právník	5. 6. 2017 (5:00)	108	Černý (2017)
Máte věrnostní kartu? Firmy vás musí znovu požádat o povolení sbírat data	24. 6. 2017 (10:00)	59	Brož (2017)
GDPR bude i ochranou před „blbostí mládí“	26. 6. 2017 (čas neuveden)	9	Vesecký (2017b)
Lze částečně obejít GDPR? Ano, ale s vědomím možného postihu	12. 7. 2017 (čas neuveden)	11	Vesecký (2017d)
Hlídáte areál své firmy a pracoviště kamerami? Pak vás čekají nové povinnosti:	11. 8. 2017 (čas neuveden)	13	Vesecký (2017c)
Důvěřuj, ale prověřuj. Je váš poskytovatel ERP systému připraven na GDPR?	18. 8. 2017 (čas neuveden)	2	Vesecký (2017a)
Nejlepším řešením GDPR pro malé firmy bude přechod na cloud	17. 5. 2017 (čas neuveden)	6	Vesecký (2017e)
Začněte třídit databáze svých kontaktů, jen tak obстоjíte po zavedení GDPR	19. 6. 2017 (čas neuveden)	1	Vesecký (2017g)

Prodáváte? Pak šetřete na ochránce osobních údajů. Budete ho potřebovat	10. 4. 2017 (čas neuveden)	12	Vesecký (2017f)
Nariadení EU o ochraně osobních údajů zasáhne dvě třetiny podnikatelů	30. 8. 2017 (15:26)	9	Novinky.cz (2017b)
Evropské nařízení o ochraně údajů může snížit konkurenceschopnost	31. 8. 2017 (9:01)	1	Novinky.cz (2017a)
Celkem -		231	-

Tabulka 2 – Detailní informace k vybraným článkům.

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky a diskuse

Na základě obsahové analýzy bylo vytipováno několik tematických oblastí, které byly ve zkoumaných diskusních příspěvcích rozebírány.

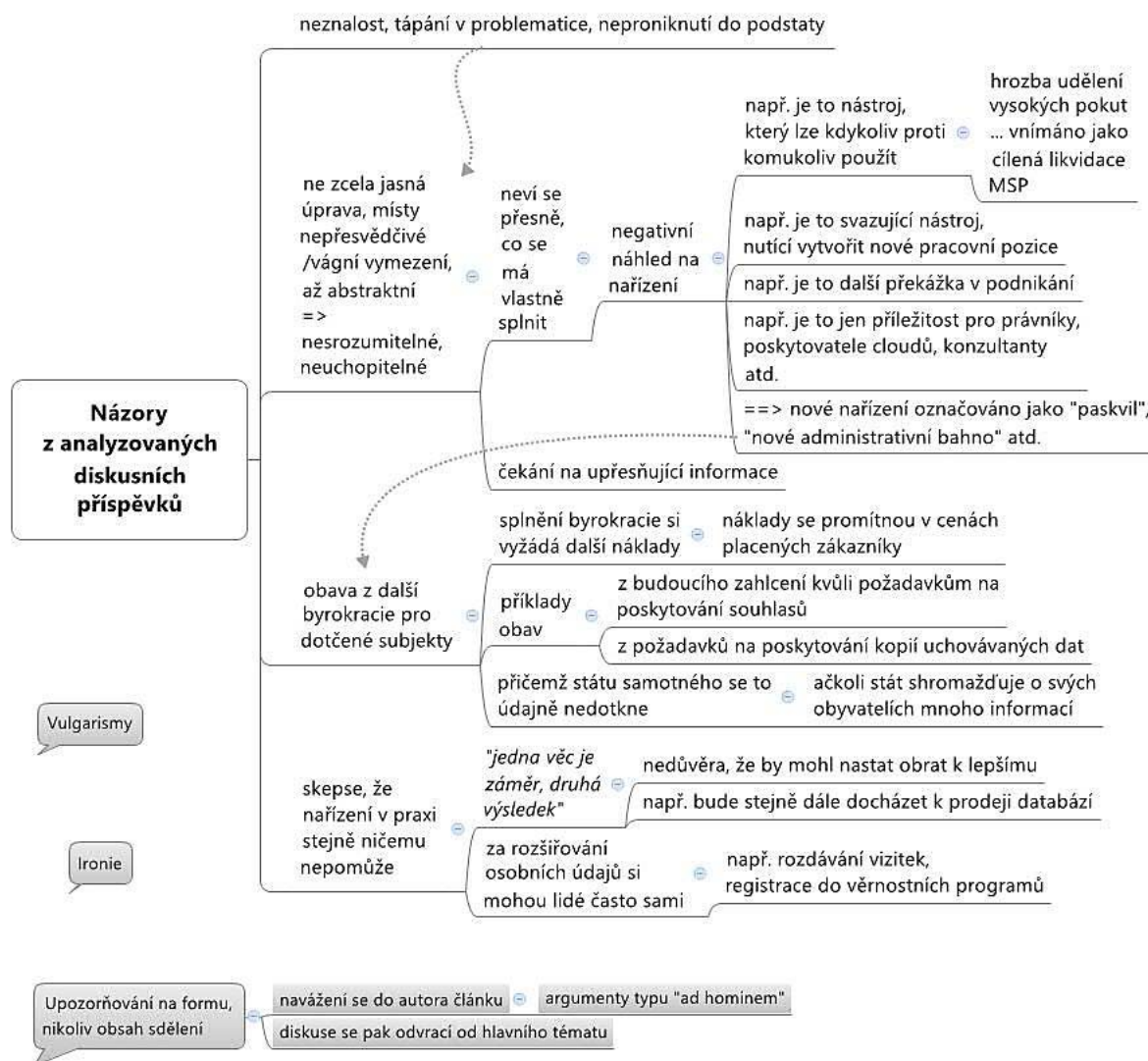
Ze základní analýzy příspěvků bylo patrné, že převažují příspěvky, z nichž je zjevná neznalost problematiky, tápání – takové diskusní příspěvky obsahovaly domněnky a dohady, ve své podstatě byly až kontraproduktivní, neboť kvůli neznalosti diskutujícího přinášely spíše zmatek. Naproti tomu racionální argumenty a pragmatický přístup k praktickému řešení byl identifikován v menšině analyzovaných příspěvků. Ilustrační poměr dvou základních typů diskusních příspěvků v grafické podobě nabízí Obrázek č. 2.

Obr. 2 – Dva základní typy diskusních příspěvků

Zdroj: Vlastní zpracování

Detailnější pohled na názory z analyzovaných diskusních příspěvků prezentuje Obrázek č. 3.

Obr. 3 – Názory z analyzovaných diskusních příspěvků
Poznámka: Zkratka „MSP“ znamená „malé a střední podniky“

Zdroj: Vlastní zpracování v programu XMind

Výše zmíněná neznalost a tápání v předmětné problematice znamená, že diskutující často dosud nepronikli do podstaty. To potvrzuje fakt, že v diskusních příspěvcích zazněly názory, že se jedná o ne zcela jasnou úpravu, která je místy nepřesvědčivá, resp. obsahuje vágní až abstraktní vymezení problematiky. Diskutující zmiňovali, že nařízení je nesrozumitelné, neuchopitelné a neví se přesně, co se má vlastně splnit, aby nedošlo k obvinění z neplnění nového evropského nařízení. Tito diskutující měli negativní náhled na nové nařízení. V diskusích potom zazněly myšlenky, že:

- se jedná o nástroj, který lze kdykoliv proti komukoliv použít: hrozba udělení vysokých pokut je vnímána jako cílená likvidace malých a středních podniků;

- je to svazující nástroj, nutící vytvořit nové pracovní pozice (v souvislosti se zmiňovanou povinností mít zajištěnou funkci DPO, tj. pověřence pro ochranu osobních údajů);
- je to jen příležitost pro právníky, poskytovatele cloudů, konzultanty atd. (kdy se pro někoho stává určité legislativní nařízení podnikatelskou příležitostí tím, že nabídne na trhu komerční řešení).

Diskutující označovali nové nařízení jako „paskvil“, „nové administrativní bahno“ apod. Ti, kteří zmiňovali, že není jasné, co se má vlastně splnit, jsou ve své podstatě ve fázi čekání na upřesňující informace. To je indicie, že dotčené subjekty ještě nejsou, resp. nebyly dostatečně informovány o novém nařízení.

Další významnou skupinu názorů je možné nazvat jako obavu z ještě větší byrokratické zátěže pro dotčené subjekty. Jistý diskutující nové nařízení pojmenoval jako „nové administrativní bahno“, čímž se snažil vyjádřit, že podle jeho názoru toto nařízení akorát zvýší byrokratickou zátěž. Diskutující zejména vyjadřovali obavu z budoucího zahlcení kvůli požadavkům na poskytování souhlasů ze strany uživatelů/zákazníků a rovněž z požadavků na poskytování kopií uchovávaných dat o jednotlivých uživatelích/zákaznících. Zároveň se objevily názory, že nařízení se státu samotného údajně nijak nedotkne, ačkoli stát shromažďuje o svých obyvatelích mnoho informací. Další diskutující v této souvislosti podotkli, že splnění byrokracie si vyžádá dodatečné náklady, přičemž je nasnadě, že náklady se ve výsledku promítnou v cenách účtovaných zákazníkům. Co se týče pocíťované byrokratické zátěže, je možné v tomto kontextu uvést doplňující údaj ze zprávy o globální konkurenceschopnosti za roky 2016-2017, ve které je uvedeno, že za největší problém při podnikání je v České republice spatřována právě neefektivní státní byrokracie (World Economic Forum, 2016).

Poslední skupinu názorů je možné pojmenovat jako skepsi, že nové nařízení v praxi stejně ničemu nepomůže. Jistý diskutující uvedl, že „jedna věc je záměr, druhá výsledek“. Z diskusních příspěvků číselna nedůvěra, že by mohl nastat obrat k lepšímu, konkrétně byl zmíněn příklad týkající se prodeje databází s kontakty – diskutující jsou leckdy přesvědčeni, že k těmto prodejům bude docházet i nadále, bez ohledu na nové nařízení. Kromě toho v diskusi zazněl názor, že za rozšiřování osobních údajů si mohou lidé často sami – např. prostřednictvím rozdávání vizitek, kdy nemohou nikdy stoprocentně vědět, kam se jejich údaje dostanou, případně se též jedná o situace, kdy se zákazníci registrují do věrnostních programů – tímto krokem sami od sebe zcela dobrovolně poskytují osobní údaje. Je možné doplnit, že poskytování osobních údajů při registracích do věrnostních programů je stimulováno obchodníky, kteří lákají na výhody připravené pouze pro registrované členy.

Kromě výše zmíněných skupin názorů je vhodné uvést, že diskusní příspěvky mnohdy obsahovaly vulgarismy a leckdy byla patrná ironie, pravděpodobně ve snaze odlehčit situaci, případně jejím prostřednictvím poukázat na identifikovanou nesmyslnost nového nařízení. Časté bylo též upozorňování na formu, nikoliv na samotné sdělení – diskutující se například naváželi do autora článku, tj. jednalo se o argumenty typu „ad hominem“. V takových případech se diskuse odvracela od hlavního tématu.

Implikace pro další výzkumy

Provedený výzkum byl založen na metodě obsahové analýzy, která posuzuje zkoumanou problematiku z kvalitativního hlediska. Logickým krokem je tedy na základě zjištěných výsledků připravit výzkum kvantitativní povahy, např. pomocí dotazníkového šetření zkoumat vnímání nového nařízení v podnikatelských subjektech. Další možností je problematiku ochrany osobních údajů zkoumat na fyzických osobách – např. připravit kvantitativní výzkum zaměřený na vnímání citlivosti různých osobních údajů.

Závěr

Provedená obsahovaná analýza ukázala, že nové evropské nařízení zkracované jako GDPR, které bude platit od roku 2018, se setkává s neznalostí budoucích dotčených subjektů. Dále byla identifikována připomínka, že se jedná o ne zcela jasnou úpravu, která je místy nepřesvědčivá a obsahuje v některých případech vágní až abstraktní vymezení, což zapříčiňuje nesrozumitelnost. Kromě toho z výsledků vyplynula obava z navýšení byrokratické zátěže pro dotčené subjekty a též byla patrná skepse, že nařízení v praxi stejně ničemu nepomůže.

Tento článek doporučila na publikování ve vědeckém časopise Mladá veda: Ing. Marie Slabá, Ph.D.

Studie vznikla v rámci vědecké činnosti na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích.

Použitá literatura

1. BRADLEY, Nigel, 2010. *Marketing research: Tools & techniques* (2nd ed.). New York: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-956434-7.
2. BROŽ, Jan, 2017. *Máte věrnostní kartu? Firmy vás musí znovu požádat o povolení sbírat data* [online]. 2017-06-24. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/slevy-karty-osobni-udaje-ochrana-osobnich-udaju-ftk-/ekonomika.aspx?c=A170623_2334540_ekonomika_rts.
3. ČERNÝ, Aleš, 2017. *E-shop se vás bude muset zeptat, jestli mu dáte svá data, popisuje právník* [online]. 2017-06-05. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/narizeni-eu-ochrana-osobnich-udaju-eshop-jan-tomisek-rozhovor-pb3-/eko_euro.aspx?c=A170602_104340_eko_euro_ane.
4. GDPR bez obav, 2017a. *Co je GDPR?* [online]. 2017. [cit. 2017-09-21]. Dostupné z: <http://www.gdprbezobav.cz/>.
5. GDPR bez obav, 2017b. *O co jde?* [online]. 2017. [cit. 2017-09-21]. Dostupné z: <http://www.gdprbezobav.cz/o-co-jde/>.
6. GDPR bez obav, 2017c. *GDPR* [online]. 2017. [cit. 2017-09-21]. Dostupné z: <http://www.gdprbezobav.cz/gdpr/>.
7. GDPR bez obav, 2017d. *Kdo je DPO?* [online]. 2017. [cit. 2017-09-21]. Dostupné z: <http://www.gdprbezobav.cz/dpo/>.
8. Ipsos, 2017. *Jak jsou podnikatelé připraveni na GDPR?* [online]. 2017-08. [cit. 2017-09-21]. Dostupné z: http://www.amsponline.cz/uploads/dokumenty_2017/TZ/Ipsos_pro_AMSP_GDPR_zaverecna_zprava_FINAL_TK_i_web.pdf.
9. NOVINKY.CZ, 2017a. *Evropské nařízení o ochraně údajů může snížit konkurenceschopnost* [online]. 2017-08-31. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/internet-a-pc/447797-evropske-narizeni-o-ochrane-udaju-muze-snizit-konkurenceschopnost.html>.

10. NOVINKY.CZ, 2017b. *Nariadení EU o ochraně osobních údajů zasáhne dvě třetiny podnikatelů* [online]. 2017-08-30. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kariera/447752-narizeni-eu-o-ochrane-osobnich-udaju-zasahne-dve-tretiny-podnikatelu.html>.
11. PLACHÁ, Lucie a Markéta SCHORMOVÁ, 2017. GDPR očima expertů. *Komora: Společník ve světě podnikání a průmyslu*. Roč. 18, č. 7-8 (červenec-srpen), s. 40. ISSN 1802-1247.
12. STOKLÁSKA, Ondřej, rok neuveden. *GDPR: již včera bylo pozdě* [online]. Rok neuveden. [cit. 2017-10-13]. Dostupné z: <https://www.trask.cz/publikace/gdpr-jiz-vcera-bylo-pozde>.
13. ŠIROKÝ, Jan a kol., 2011. *Tvoříme a publikujeme odborné texty: nejen pro ekonomy a manažery*. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3510-5.
14. Úřední věstník Evropské unie, 2016. *Nariadení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)* [online]. 2016-05-04. [cit. 2017-08-30]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN>.
15. VESECKÝ, Zdeněk, 2017a. *Důvěřuj, ale prověřuj. Je váš poskytovatel ERP systému připraven na GDPR?* [online]. 2017-08-18. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/duveruj-ale-proveruj-je-vas-poskytovatel-erp-systemu-pripraven-na-gdpr/>.
16. VESECKÝ, Zdeněk, 2017b. *GDPR bude i ochranou před „blbostí mládí“* [online]. 2017-07-26. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/gdpr-bude-i-ochranou-pred-blbosti-mladi/>.
17. VESECKÝ, Zdeněk, 2017c. *Hlídáte areál své firmy a pracoviště kamerami? Pak vás čekají nové povinnosti* [online]. 2017-08-11. [cit. 2017-09-01]. Dostupné Z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/hlidate-areal-sve-firmy-a-pracoviste-kamerami-pak-vas-cekaji-nove-povinnosti/>.
18. VESECKÝ, Zdeněk, 2017d. *Lze částečně obejít GDPR? Ano, ale s vědomím možného postihu* [online]. 2017-07-12. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/lze-castecne-obejit-gdpr-ano-ale-s-vedomim-mozneho-postihu/>.
19. VESECKÝ, Zdeněk, 2017e. *Nejlepším řešením GDPR pro malé firmy bude přechod na cloud* [online]. 2017-05-17. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/nejlepsim-resenim-gdpr-pro-male-firmy-bude-prechod-na-cloud/>.
20. VESECKÝ, Zdeněk, 2017f. *Prodáváte? Pak šetřete na ochránce osobních údajů. Budete ho potřebovat* [online]. 2017-04-10. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/prodavate-pak-setrete-na-ochrance-osobnich-udaju-budete-ho-potrebovat/>.
21. VESECKÝ, Zdeněk, 2017g. *Začněte třídit databáze svých kontaktů, jen tak obstojíte po zavedení GDPR* [online]. 2017-06-19. [cit. 2017-09-01]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zacnete-tridit-databaze-svych-kontaktu-jen-tak-obstojite-po-zavedeni-gdpr/>.
22. WORLD ECONOMIC FORUM, 2016. *The Global Competitiveness Report 2016–2017* [online]. 2016. [cit. 2017-10-13]. Dostupné z: http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf.
23. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Aktuální znění 01. 07. 2017 [online]. [cit. 2017-09-21]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101/zneni-20170701>.